

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИН КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫН ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ
КЫЗЫЛ ХОРАЙ КОМИТЕТЕРИНИН, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫН
ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХОРАЙ СОВЕТТЕРИНИН ОРГАНЫ

1959
ФЕВРАЛЬ
15
ВОСКРЕСЕНЬЕ
№ 34 (4262)

Өртөз 20 коп.

РСФСР-ниң Дээди Советинге
болгаш чер-чер Советтеринге
соңгудаларнын хуну
ШУПТУ СОҢГУДАЛААРЖЕ!

УДОБРЕНИЕ—БЕДИК ДУЖУТТУН ҮНДЕЗИНИ

СЭКП-ниң XXI съездин парти-
янын болгаш совет уаустун кылган
ажылынын түннелдерин үндүрүп,
1959—1965 чылдарда улус ажал-
агынын улам ынай хөгжүдөзүнө
перспективаларын айткан.

1959—1965 чылдарда ССРЭ-ниң
улус ажал-агынын хөгжүдөрүнүн
контроль чургайларында амгы үе-
де чер ажалынын хөгжүдөзүнө
кол шугум болза, бүгү көдөз ажал-
агы бүдүрүдөгүзүнүн үндөзүн бо-
лур тараа бүдүрүшкүзүн бүгү хем-
чег-биле көүдөлдөй болуп артар
деп айткан турар. Ынчаарга тараа
бүдүрүнүн көүдөлдөзүнө, ылангыч
тараа болгаш ногаа културалары-
нын дүжүдүн бедилеринге удобре-
ниени ажалынын шийтирилгө болу-
у ойнап, үнүштерин чечкини
өзгөртүп, оларнын өзүдөзүн күш-
тедирип, оол-биле бедик дүжүт-
терин алырынга таарымчалыг байла-
ды тургузуу турар.

Көдөз ажал-агы културалары-
нын дүжүдүн бедилеринге удобре-
ниени ужу-дузанын чедир үнө-
лөп турар ажал-агылар ону ажал-
агынын түннелдерин дүжүткө
элээн немедени ал, оол ажалын хо-
дук кырында көрүп турар. Бо ду-
гайын областа күрөөртүчүлүк
нын, чамык колхоздарнын дүжү-
газын херечилеп турар. Олар тараа
култураларынын шөдүнчө, куку-
руза, картофель, ногаа тарынар уча-
стктарга түс черинг удобренне-
—өдөк, хүд, күш өдөн, мине-
раалдыг удобреннелерин төп турар.

Чөөн-Хемчик районун күрөөртү-
чүлүк күрөөртүчүлүк чамын ашарга
черинг бир гектарында-ла 30 тонна
өдөкти төп, база тарыла мурунда
минералдыг удобренни (аммак
селитра, суперфосфат, калий ду-
зу) немей ажаллаш, 1958 чылда
гектар бүдүрүзүн кукурузанын
470 центнер ногаан массасын, 502
центнер картофельди, 46,4 центнер
кызыл-тасты алган. Кара-Хаактын
сорт участогу гектар бүдүрүшкө
301—462 центнер помидорун, 286
центнер папустагы, Бий-Хеминин
күрөөртүчүлүк гектар бүдүрүзүн
222 центнер картофельди ажалла-
ган. Ол ышкаш Улуг-Хем районун
Ленин атыг, «Бүш-ажылыг хос-
ту» көдөз ажал-агы арталары,
Каз-Хем, Танды районунун чам-
лык колхозтары кукуруза тараан
участктарга өдөкти удобренне
кылдыр ажаллаш, кукурузанын
гектар бүдүрүзүн 250—370 цент-
нер чедир ногаан массасы алган.

Бо чамлык чикетер болза, удоб-
ренни ажаллаары көдөз ажал-
агы култураларынын дүжүтүүн
бедилеринин чугула куруалары
болуп турарын чугаалап турар.
Көдөз ажал-агынын бүгү кул-
тураларынын дүжүтүүн бедилерин-
ге удобренне, ылангыч түс чер-
ниң удобреннени ажаллап болур
арга областын район, колхоз, совхоз
бүдүрүдө бар. Түс черинг удобре-
ниелерин куруалары-лаа хүй.
Ындыг болза-лаа райондарын көдө-
з ажал-агы инспекциялары,
МТС-тер, совхозтар, колхозтар ба-
штар черлери, оларнын агрономдары
хөдүнүн үнүш дүжүтүүн бедиле-
ринге удобреннени ужу-дузанын
чедир үнөлөй турарын айтыр
аргөжөк чугула.

Эрткен чылын областың колхоз-

тары болгаш совхозтары 21 муң
474 тонна удобреннени тарыла
шөдөрчөк төккөн. Ол болза, бүгү
тарыла шөдүнүгүчү 3—4 хуу-
зу хире шөдө чедиккен. Чамык
районнар удобренне төгөрүнүн пла-
нын барык-ла үскөн. Чикээ, Чөөн-
Хемчик чүгө 31 гектарга, Каз-Хем
20 гектарга, Танды 12 гектарга
удобрение төккөн. Совхозтар хову-
ларже удобренне төгөр хемчегин
мырнай херекке албаан. Ылангыч
«Өкө», «УТКА-ның 25 чылы» сов-
хозтар чамгыс-даз гектар тарыла
шөдүгө удобренне төкпөз. Ын-
чангаш удобреннени ажаллаарынын
түннелдерин 1958 чылда кол-
хоздарнын хой кезин, база бүгү сов-
хозтар кукуруза, картофель болгаш
ногаалар талазы-биле шөдүгү дү-
жүт немедени ал шыдаан.

Удобренни үнөлөс чорук бо
чылын бедир үргүзүлөп турар.
Түс черинг удобреннени белеткээ-
ринин темпин бедир оожум чоруп
турар. Областың колхозтары болгаш
совхозтары февраль 1-ге чедир чүгө-
лө 3.112 тонна өдөкти ховуларже
үндүрүп төккөн. Оол шийинде Улуг-
Хем, Сүт-Хал, Танды районнар хо-
вуларже өдөк төгөрүн чүгээр чору-
ду турар. Бай-Тайга, Чөөн-Хемчик,
Тес-Хем районнар, «Өкө», «Бер-
лык», «Мелегей» совхозтар удобре-
ниге өдөк белеткээр ажалды ба-
рык-ла чорутпайн турар.

Ам чакмы хову ажалдары масса-
лык-биле өдөргөжө чедир өвөш
үе арткан. Агротехниктиг хемчег-
лерже ооңа кичээлгөй салыр үе кел-
ген. Партия райкомдары, райко-
мнар, көдөз ажал-агы инспек-
циялары, МТС-тер, совхозтар, кол-
хозтар ууртукчулары түс черинг
удобрениелерин — өдөкти, хүдү,
күш өдөн агротехниктиг планна
көрдүгөнүн баулар белеткээрчө,
ооларын ховуларже шөртүп тарды-
рынча ооңа кичээлгөй салыр ужу-
луг. Бо агротехниктиг хемчегин өй-
шанаа боттандырынча колхоз-
дарнын хову биргаларынын кел-
гүнерин, ногаа ажалачыларын,
совхозтар ажалачыларын мобила-
лаштып, бригада болгаш кижиле
бүдү-
лүгө чогуу оонааларын берип,
ооларын негедени күшөдирери
аргөжөк чугула.

Түс черинг удобреннелерин бел-
еткээринин база оларын ховулар-
же төгөрүнүн талазы-биле бүдүр-
лө оонааларын ажал күүсөдөй, ук
ажылга шылаараан колхозчуларын
болгаш совхозтар ажалачыларын
күш ажалын үнөлөп, оларга
бедик ажал төгөрүнүн төлөп бедирин
колхозтар баштар черлери база сов-
хозтар дирекциялары көрөс чогуу.

Чер ажалын улам ынай хөгжү-
дөр талазы-биле чеди чыл планна
көрдүгөннө соругаларга дүшүртү
тараа бүдүрүнүн көүдөлдөй, көдөз
ажыл-агы култураларынын дү-
жүтүүн бедилерин дөш кемселге
удобрениелерин ажаллаары дүжү-
тү бедилеринин маргылааа чок ку-
лаары болур. Дүжүтүү бедилерин
бүгү улаустун соругалары. Бо соруга-
ларын шийтирээрчө колхозтар-
нын, совхозтарнын ууртукчулары,
көдөз ажал-агынын тускай арте-
стилер, колхозчулар, совхозтар
ажылчылары идепкейлиг кыржир
укураг.

1958 чылда Тыва автономнуг областың улус ажыл-агынын хөгжүдөзүнүн күрүнө планынын күүселдезинин түннелдеринин дугайында Тыва автономнуг областың статистика эргелелиниң дыңнады

1958 чылда областың үлөтүрүүнү, көдөз ажал-агы-
нын хөгжүдөзүн, капитал туудууну өздөдөй, бараан
саарылгачылык калбарышкыны, култура тургузуу-
шуну болгаш калдык камгаладыг хөгжүдөзүн да-
раазында саннар-биле тодаргайлаттынар:

I.
Красноярск совнархозунун Тыва автономнуг обла-
стың деңгээлинде туруп турар бүдүрүлгелери-биле ма-
ды областың чурт үлөтүрүүнү нийти продукция бүдү-
рүүнүн планын 1958 чылда 110 хуу, чер-чер Советтерин-
ниң үлөтүрүүнүн талазы-биле 119 хуу күүсөттинген.

Үлөтүр продукциянын бүдүрүлгөзүн областа ний-
тизи-биле болгаш чер-чер Советтеринин бүдүрүлгелери-
нин талазы-биле 1957 чылдын деңгээлинде 1958 чылда
37 хуу өскөн.

Областың үлөтүр бүдүрүлгелеринин хой кезининг
бүдүрүлгө планнарын күсөткөч, үлөтүрүүнү нийти
продукциянын өздөзүн хамдырганы дараазында
саннар-биле тодаргайлаттынар:

1958 чыл планы нун күүсөт- түн хууу	1957 чылда уур	1958 чылда уур
Элегес-Ахсынын шахта эргелели	120	104
Туубузу заводу	117	111
Сыстыг-Хеминин ыш ажал-агынын	115	103
Кызылдың ыш заводу	118	186
Мелье фабрикасы	108	111
Раскова аттыг дааранг комбинат	123	133
Алгы заводу	106	129
Райлөтүр комбинаттары:		
Шаган-Артынын	110	117
Туранын	114	145
Чалаананын	112	132
Сарыг-Септин	84	80
Бай-Хаактын	98	94
Токунуу	105	117
Шуурмактын	124	124
Колоса фабрикасы	112	2 катал
Кызылдың сүт заводу	101	103
Хлеб заводу	101	107
«Тыва тууд» трезиниң дузалап	90	101
бүдүрүлгө чери		
Септеле-механика заводу	101	124
Кызылдың электростанциясы	125	117
Областың типографиясы	113	112
Кызылдың далган дээрбеи	97	93
Облпотребсоюзтун үлөтүр черлери	110	112

II.
1957 чылдын деңгээли-биле алырга 1958 чылда кол-
хоз продукцияларын бүдүрүлгөзүн дараазында саннар-
биле тодаргайлаттынар:

1957 чылда уур	1958 чылда уур
Тууду туубузу	119
Тууду ыш	139
Дилген материалдар	144
Бажын шийинг эт-херексели	135
Чугай	129
Хом индиктер	126
Кылы индиктер	128
Хлеб болгаш хлеб-булочка кылылары	106
Кондитер кылылары	97
Колбаса аймаа	122
Эт	5 катал
Мал саржаа	119
Сүтүн кылган продукция	118

Чамык бүдүрүлгелеринг планын ажал күүсөткө-
нүн түннелдерин 1958 чылда пландан ажал 7793 тонна
хөмүр дашты кызып, 241 муң рубльдиң эт-херекселин,
5709 эш хом индикти, 251 тонна хлебти болгаш хлеб-
булочка кылыларын, 30 тонна мал саржаан 1223 тонна
эшти бүдүргөн.

Дилген материалдары, тууду туубузу, чугай, конди-
тер кылылары, колбаса кылылары, сүтүн кылган про-
дукциялар бүдүрүлгөзүнүн планы күүсөткөзүн.

III.
Колхоз тургузуун улам ынай хөгжүдөр болгаш бы-
жылаар, көдөз ажал-агы продукцияларын бүдүрүл-
гөзүн көүдөлдөр талазы-биле партинын болгаш чакат-
тарга бүдүрүнүн көүдөлдөй, көдөз ажал-агы култураларынын дү-
жүтүүн бедилерин дөш кемселге удобреннелерин ажаллаары дүжү-
тү бедилеринин маргылааа чок ку-
лаары болур. Дүжүтүү бедилерин
бүгү улаустун соругалары. Бо соруга-
ларын шийтирээрчө колхозтар-
нын, совхозтарнын ууртукчулары,
көдөз ажал-агынын тускай арте-
стилер, колхозчулар, совхозтар
ажылчылары идепкейлиг кыржир
укураг.

Колхозтарда болгаш совхозтарда тарга култура-
ларын тарыла шөдү 1957 чылдазында 1958 чылда
8,1 муң га, мал чеминге хергелдир култураларын
тарыла шөдү 5,0 муң га көүдөзүн. Бүгү културалары-
нын тарыла шөдү 13,1 муң га, азы 8,5 хуу көүдөзүн.

Майыстыг бо- да мал	Оол иштине индиктер	Хаванар	Хой болгаш өшкү
1957 чыл	67,9	21,8	13,1
1958 чыл	72,3	23,2	13,4
1957 чылда уур			
1958 чылда			
өздөдө хууу	106,5	106,4	102,3

МТС-терин эде организаастар болгаш колхоз тургу-
зуун улам ынай быжылаар дугайында партинын бол-
гаш чакаткы шийтирлерин боттандырганынын түнне-
линде областың колхозтары 10 млн ажал рубльдин
тракторларын, комбайннар болгаш көдөз ажал-
агынын өске-даа чепсек-херекселдерин садып алган
нар.

1958 чылда областың көдөз ажал-агы 540 трактор-
ларын (15 аът күштүгү), 100 комбайннар болгаш кө-
дөз ажал-агынын өске-даа техниказын алган.

Колхозтарнын болгаш совхозтарнын экономиказынын
быжыкканы көдөз ажал-агы продукцияларын белет-
келин көүдөлдөр арганы берген. 1958 чылда эт садым
алырын күрүнө планын 5 хуу, сүт—8 хуу, дүк—6
хуу ажал күүсөттинген.

Көдөз ажал-агы продукцияларын белеткээрин күр-
не планынын күүсөлдөз дараазында көргүзүлгө то-
даргайтынар (1958 чылда хуу-биле):

1953 чылда	1957 чылда
Уур	Уур
Эт	3,5 катал
Сүт	3,2 катал
Дүк	3,2 катал

IV.
Күрүнө болгаш кооператив организацияларын 1958
чылда капитал салымшыкын 1957 чылдын капитал са-
лымшыкындан 12 хуу улгаткан.

Областың улус ажал-агынын капитал салымшыкы-
нын күрүнө планы нийтизи-биле 102 хуу, тууду-монтаж
ажылдарынын планы 110 хуу күүсөттинген.

Чер-чер Советтеринин капитал салымшыкынын чыл
планы 104 хуу, оол шийинде тууду-монтаж ажалдары
116 хуу күүсөттинген.

Чурт үлөтүрүүгө капитал салымшыкын 1957 чылдын
деңгээлинде 21 хуу өскөн.

1958 чылда керээз баулар тулар ажалдарын планы
89 хуу күүсөттинген.

Керээз ажаллаар организацияларын күжү-биле
тууду-монтаж ажалдарын планы 85 хуу күүсөттин-
ген. Керээ талазы-биле ажалдарын планын «Тыва
тууд» трези 88 хуу, сүт ажал-агы черинг бот ору-
га-чалыгылар эргелели 40 хуу күүсөткен.

Областың бүгү туудуг организацияларын 1957 чылдын
деңгээлинде 42 хуу хой ажалдарын 1958 чылда кыл-
ганнар.

Күрүнө болгаш кооператив организацияларын чурт-
талга туудуунга капитал салымшыкын 1957 чылдын де-
ңгээлинде 1958 чылда 18 хуу көүдөзүн.

Нийти шөдү 22 муң дөрбөлчүн метр ажал, азы 1957
чылдын деңгээлинде 25 хуу хой чуртталга бажынарнын
ажылгалга кирген. Оол анында 1958 чылда колхозчу-
лара 1500 хире чуртталга бажынарнын туткан. 1958
чылда 480 олуттун нийти өөредилгениң 3 школарын
ажылгалга кирген болгаш эрги школарын улгатты-
рып тургаш, 400 олутту немей туткан. 48 орунунг эм-
негел черлери ажалгалга кирген.

Урулар садтарын болгаш урулар ажалларын ажал-
галга кыяларын планы күүсөттинген.

1958 чылда областа ийн улуг бүдүрүлгө черлери: хлеб
заводу болгаш бус-биле ажаллаар электростанциянын
баштайгы элчези ажалгалга кирген.

V.

Совет садтыгын улам ынайгы хөгжүдөзүнүн болгаш
чонунг садым алыр аргазынын өскөнүн түннелде
үрмөктөп садар бараан саарылгачынын чыл планын
ажыр күүсөттиген.

1957 чылдын деңгээлинде 54 млн ажал рубльдин
бараанарын 1958 чылда чоңа саткан.

Күрүнө болгаш кооператив садмынын үрмөктөп са-
дар бараан саарылгачынын нийти хемчээли 1958 чылда
470 млн. рубль болган болгаш 1957 чылдын деңгээли-
нде 13 хуу көүдөзүн. Күрүнө болгаш кооператив са-
дымын үрмөктөп садар бараан саарылгачынын 1958
чылда тургускан планы 105 хуу күүсөттинген, оол ший-
инде үрмөктөп садар бараан саарылгачынын чекиле-
ри 106 хуу, нийтиг чеминде черлери 99 хуу күү-
сөткен.

Түс-түс садмг организацияларын талазы-биле үр-
мөктөп садар бараан саарылгачынын планы дараазы-
нда хемчээлге күүсөттинген:

Чыл планын кү- сөткен хууу	Чыл планын кү- сөткен хууу
Облпотребсоюз	106
Продсоюз	105
Даг: экспедициясында ОРС	113
Союзпечать	105
Аптека эргелели	96
Чурт үлөтүрүүнү эргелели	98

VI.
Областың ажалчыларын болгаш албан-хаакчыла-
рын саны 1957 чылдын деңгээлинде 1958 чылда 1801
кижи көүдөзүн. Машина-трактор станцияларын эде ор-
ганизаасты-биле МТС-тер ажалчыларын саны
өзгөзүн болгаш машина-трактор станцияларында
колхозтарже 500 хире кижиле шилчези.

Садмг болгаш хой-нийтинг чеминелге черлеринин
ажылдакчыларын саны 348 кижиле көүдөзүн болгаш
ол ышкаш үлөтүр, тууду, совхозтар болгаш транспорт
ажылчыларын, инженер-техниктерин болгаш өске-
ке-даа тускай эртемчилерин саны көүдөзүн.

Зачоно өөренип турарлар-биле кады дээди өөредилге
черлеринде өөренип турар кижилерин саны 1957 чыл-
дын деңгээлинде өскөн.

Ажалчын аныктар школары-биле кады чинти эр-
темин школарында өөреничелерин саны көүдөзүн.
Бүгү ведомстволарын киностанцияларын саны
5 хуу көүдөзүн, кино көргөн кижилерин саны 17 хуу
өскөн.

1958 чылда эмнегел болгаш эмнелгени өске-даа ал-
бан черлеринде оруннарнын саны 1957 чылдын дең-
гээлинде 7 хуу көүдөзүн.

Документал ажаллаар урулар ажалчыларын чекизи
калбарган болгаш оларын олдуу 30 хуу көүдөзүн.
1958 чылда тыыскаан күрүнө пенсиязынын түнү 1957
чылдын деңгээлинде 7 хуу көүдөзүн.

Тыва автономнуг областың статистика эргелели.

БИСТИН КАНДИДАТТАРЫНЫС

Чоннуң идегелдиг кызы

РСФСР-ниң Дээди Советинге бол-
гаш чер-чер Советтеринин сонгу-
даларына белеткеннишан, Кызыл-
дың ажалчы чоннары күш-ажылга
чаа мадырлыг чорутканын көргү-
зүп турарлар. Сонгучулар агит-
пунктуларын чорутуп турары хем-
чегеринге үргүзүп кээп, улус
ажыл-агынын хөгжүдөрүн чеди
чыл планынын күүсөлдөз ханды-
р чугула-чугула санааларын кий-
рип туралар. Ажалчы чоннар де-
путаттарын областа болгаш хоор-
рай Советтеринин депутаттарына
ажылчы чоннарын негеделин
уугу болуру мыда.

Областың Советинин сонгулда чору-
даларын №12 муруну сонгулда
оркутуну сонгучулары депутат
Зоя Васильевна Хомутку-биле ужу-
рашкан. Улус ажал-агынын хөгжү-
дөр, улустун амдыралынын дең-
гээли болгаш култураларын бедир
дөш областың Совети кандыг ажал-
дарын чорутканын ол сонгучулар-
га чугаалаан.

— Областың колхозтары 1958
чылда 1953 чылда бодарга тарыл-
га шөдүн ийн катал калбарган,
чыл планынын күүсөлдөз ханды-
р чугула-чугула санааларын кий-
рип туралар. Ажалчы чоннар де-
путаттарын областа болгаш хоор-
рай Советтеринин депутаттарына
ажылчы чоннарын негеделин
уугу болуру мыда.

Зоя Васильевна Хомутку — бо-
лунуң чонунг бердинген кызы.
Март бирде-сонгулаалар хунуңе
№12 муруну сонгулда оркутуну
сонгучулары Зоя Васильевна Хо-
мутку дөш чамгыс кижиле дег балы-
лаарлар.

Чурунта: Зоя Васильевна Хомут-
ку.

Фото С. Феонтистовуу.

Рязань обласка Ленин орденин тывысканы

РИЗАНЬ. (СЭТА). Мал ажалы-
ның продукцияларын бүдүргөзүнүн
бедик темпирин дөш, көдөз ажал-
агы продукцияларын белеткээрчө
болгаш садып алырынч планын
рийн чедикшининг күүсөткө-
нүн дөш 1958 чылда областың ша-
нааттыгын Ленин орденин фе-
раль 13-те байырладыг байлаа
Рязань областың ажалчы чон

АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ КЫЗЫЛ ХОРАЙ СОВЕДИНИНҢ ДЕПУТАТТАРЫНГА КАНДИДАТТАР

Ажылчы чоннар депутаттарынын Кызыл хорай Советинге сонгулда талашы-биле округтарын сонгулда комиссиялары тогуу документтерин барыктап барган, «РСФСР-ин ажалчы чоннар депутаттарынын крайлар, областтар, округтар, районнар, хоорайлар, кезде болган суурлар Советтеринге сонгулда дугайында Дүрүг» үндөмдө, хей-нигинин организациаларында, ажалчы чоннар нитилелдеринде болган хамтазларын нити хурааларында депштиткен хоорай Советинин депутаттарына кандидаттар бұрткеттирген.

Мон аманда кандидаттар бұрткеттирген:

Каз-Хемин сонгу талашы № 1 сонгулда округу — Чиников Иван Яковлевич — 1919 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, электростанциянын директору; электростанциянын ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Каз-Хемин мурнуу талашы № 2 сонгулда округу — Чепрасов Геннадий Иванович — 1937 чылда төртүтүгөн, ВЛКСМ кезигүү, парторганизация электростанциянын бус которманын уаг машинаны; электростанциянын ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Мало-Енисейский № 3 сонгулда округу — Сибиряков Дмитрий Николаевич — 1923 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорайнын шериг комиссарынын канцеляриясында ораакчы; хоорайнын шериг комиссарынын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Городоктун № 4 сонгулда округу — Шушуров Борис Александрович — 1921 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, городоктун коллективинде депштиттирген.

Пограничный № 5 сонгулда округу — Голубев Николай Иванович — 1913 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, облускомун ИХЗ-инин начальниги ораакчы; облускомун ИХЗ-инин коллективинде депштиттирген.

Полесский № 6 сонгулда округу — Шербань Николай Андреевич — 1922 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, бортмеханик; аэропорт ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Водопроводный № 7 сонгулда округу — Палин Михаил Алексеевич — 1927 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, «Коммунар» монтажник бригадир; «Коммунар» трезинин ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Чайгайный № 8 сонгулда округу — Воробьев Василий Степанович — 1916 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, комплексинг бригаданы бригадир; «Тыва тууд» трезинин № 1 тууд-монтаж эргелекчи; «Тыва тууд» трезинин ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Чайгайный № 9 сонгулда округу — Житков Федор Алексеевич — 1914 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорай куускомун секретари; хоорай куускомун ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Беспаловский № 10 сонгулда округу — Копылов Анна Ивановна — 1919 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, колбаса фабрикасында ажалчы; колбаса фабрикасында ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Степнянский № 11 сонгулда округу — Релина Нина Валерьевна — 1922 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, «Тувинская правда» сонуну кидис эргелекчи; «Тувинская правда» сонуну ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Крюковтун чон талашы № 12 сонгулда округу — Семенов Михаил Николаевич — 1924 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, «Восток» кинотеатрын механик; «Восток» кинотеатр ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Чезерный № 13 сонгулда округу — Сибелин Михаил Иванович — 1929 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, типографиянын орунчу; типографиянын ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Юбилейный № 14 сонгулда округу — Антипина Валентина Васильевна — 1919 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, № 9 школань башкылар коллективинде депштиттирген.

Крюковтун № 15 сонгулда округу — Балогова Людмила Степановна — 1933 чылда төртүтүгөн, ВЛКСМ кезигүү, школа-интернаттын башкылар коллективинде депштиттирген.

Пролетарский чон талашы № 16 сонгулда округу — Бушуев Василий Александрович — 1908 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, № 2 тууд-монтаж эргелекчи; «Тыва тууд» трезинин № 2 тууд-монтаж эргелекчи; албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Красногвардейский чон талашы № 17 сонгулда округу — Салымаз Елизавета Барановна — 1930 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, пединституттун башкы; пединституттун башкыларынын коллективинде депштиттирген.

Крюковтун барын талашы № 18 сонгулда округу — Семин Иван Александрович — 1917 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, даг экспедициянын № 47 бөлүтүн илорама бригадир; даг экспедициянын № 47 бөлүтүн ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Ново-уличинский № 19 сонгулда округу — Немалов Михаил Григорьевич — 1925 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, даг экспедициянын төп механик; мастерскаянын ажалчы; даг экспедициянын төп механик; мастерскаянын коллективинде депштиттирген.

Погорный № 20 сонгулда округу — Парлов Алексей Петрович — 1917 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, сут ажалдагы черинин токар; сут ажалдагы черинин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Транспорттун чон талашы № 21 сонгулда округу — Дергачев Станислав Лаврентьевич — 1928 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, Кызыл АТБ-инин чондагы; Кызыл АТБ-инин чондагыларынын коллективинде депштиттирген.

Медицинский № 22 сонгулда округу — Мамар Александр Петрович — 1922 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, област эмнегелин; област эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Авиационный чон талашы № 23 сонгулда округу — Гончаров Александр Кириллович — 1926 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорай кыды кыдынын кыдынын эргелекчи; урулар эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Авиационный орта талашы № 24 сонгулда округу — Юнов Василий Иванович — 1929 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, «Сель-аэлектрострой» чондагы; «Сель-аэлектрострой» ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Авиационный мурнуу талашы № 25 сонгулда округу — Трухин Глеб Дмитриевич — 1928 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн начальниги; даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн коллективинде депштиттирген.

Транспорттун барын талашы № 26 сонгулда округу — Кыргыс Серенмаз Тонматовна — 1929 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн начальниги; даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн коллективинде депштиттирген.

Транспорттун мурнуу талашы № 27 сонгулда округу — Васильева Елена Павловна — 1931 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн начальниги; даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн коллективинде депштиттирген.

Енисейский № 28 сонгулда округу — Малан Оон Лаврович — 1913 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, «Тыва тууд» трезинин ажалчы; албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Красногвардейский барын талашы № 29 сонгулда округу — Бальши-оол Кузма Балчилович — 1910 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, област эмнегелин эргелекчи; област эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Болотный чон талашы № 30 сонгулда округу — Бурлякин Николай Иванович — 1933 чылда төртүтүгөн, ВЛКСМ кезигүү, № 2 АТБ-инин чондагы; № 2 АТБ-инин чондагыларынын коллективинде депштиттирген.

Куш-культура № 31 сонгулда округу — Алды-Херал Алексей Хураенович — 1905 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, «Шы» сонуну кидис эргелекчи;

Кочетовтун № 32 сонгулда округу — Рыженкова Галина Ивановна — 1926 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, горноу № 4 мааинин эргелекчи; горно ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Кочетовтун чон талашы № 33 сонгулда округу — Забеева Лидия Алексеевна — 1926 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, № 1 урулар салын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Красноармейский барын талашы № 49 сонгулда округу — Ниселев Петр Тимофеевич — 1917 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, СЭКП хооромун секретари; № 7 школань ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Красноармейский чон талашы № 50 сонгулда округу — Чимба Тамара Дупоролонна — 1919 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорайнын шинчиле бөлүтүн начальниги; област эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Рыноктун чон талашы № 51 сонгулда округу — Светашева Клавдия Ивановна — 1920 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, област эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Рыноктун № 52 сонгулда округу — Дукин Федор Николаевич — 1911 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, сельхозабын ажалчы; сельхозабын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Рыноктун № 53 сонгулда округу — Желгелова Степанида Ариславна — 1918 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, № 1 ажалын коллективинде депштиттирген.

Сельский № 54 сонгулда округу — Ким Леонид Иванович — 1922 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, «Тыва тууд» трезинин № 1 тууд-монтаж эргелекчи; «Тыва тууд» трезинин № 1 тууд-монтаж эргелекчи; «Тыва тууд» трезинин ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Сельский № 55 сонгулда округу — Ковалева Ульяна Селеверстовна — 1935 чылда төртүтүгөн, ВЛКСМ кезигүү, Кызыл АТБ-инин кондуктор; Кызыл АТБ-инин ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Шевченко барын талашы № 56 сонгулда округу — Мняев Дмитрий Парфилович — 1928 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, даг экспедициянын төп механик; мастерскаянын токар; даг экспедициянын төп механик; мастерскаянын коллективинде депштиттирген.

Родниковский № 40 сонгулда округу — Сельмешев Николай Илларионович — 1932 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, № 2 АТБ-инин чондагы; № 2 АТБ-инин ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Станционный № 41 сонгулда округу — Коршунов Юрий Евдокимович — 1933 чылда төртүтүгөн, ВЛКСМ кезигүү, типографиянын паракчы; типографиянын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Береговой чон талашы № 42 сонгулда округу — Забеев Леонид Алексеевич — 1922 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорай куускомун секретари; хоорай куускомун ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Шетинский барын талашы № 43 сонгулда округу — Байра Елена Шинораловна — 1929 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн начальниги; даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн коллективинде депштиттирген.

Шетинский чон талашы № 44 сонгулда округу — Кочетов Василий Андреевич — 1925 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорайнын шинчиле бөлүтүн начальниги; хоорайнын шинчиле бөлүтүн ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Коммунал ажал-агыйын № 45 сонгулда округу — Гилмодова Раиса Степановна — 1930 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, Бур-баканын чон инспектор; Бур-баканын област конторанын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Ленинский № 46 сонгулда округу — Губина Ольга Петровна — 1926 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, бирги участоктун уаушникчи; Кызыл уауш суну ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Кочетовтун барын талашы № 47 сонгулда округу — Осинцева Асия Григорьевна — 1918 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, горноу транспорт кидинин сөөктүчү; горноу транспорт кидинин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Кочетовтун № 48 сонгулда округу — Норбу Хамтпаз Намзаловна — 1932 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, ВЛКСМ хооромун ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Красноармейский барын талашы № 49 сонгулда округу — Ниселев Петр Тимофеевич — 1917 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, СЭКП хооромун секретари; № 7 школань ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Красноармейский чон талашы № 50 сонгулда округу — Чимба Тамара Дупоролонна — 1919 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорайнын шинчиле бөлүтүн начальниги; област эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Рыноктун чон талашы № 51 сонгулда округу — Светашева Клавдия Ивановна — 1920 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, област эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Рыноктун № 52 сонгулда округу — Дукин Федор Николаевич — 1911 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, сельхозабын ажалчы; сельхозабын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Рыноктун № 53 сонгулда округу — Желгелова Степанида Ариславна — 1918 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, № 1 ажалын коллективинде депштиттирген.

Сельский № 54 сонгулда округу — Ким Леонид Иванович — 1922 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, «Тыва тууд» трезинин № 1 тууд-монтаж эргелекчи; «Тыва тууд» трезинин № 1 тууд-монтаж эргелекчи; «Тыва тууд» трезинин ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Сельский № 55 сонгулда округу — Ковалева Ульяна Селеверстовна — 1935 чылда төртүтүгөн, ВЛКСМ кезигүү, Кызыл АТБ-инин кондуктор; Кызыл АТБ-инин ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Шевченко барын талашы № 56 сонгулда округу — Мняев Дмитрий Парфилович — 1928 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, даг экспедициянын төп механик; мастерскаянын токар; даг экспедициянын төп механик; мастерскаянын коллективинде депштиттирген.

Родниковский № 40 сонгулда округу — Сельмешев Николай Илларионович — 1932 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, № 2 АТБ-инин чондагы; № 2 АТБ-инин ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Станционный № 41 сонгулда округу — Коршунов Юрий Евдокимович — 1933 чылда төртүтүгөн, ВЛКСМ кезигүү, типографиянын паракчы; типографиянын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Береговой чон талашы № 42 сонгулда округу — Забеев Леонид Алексеевич — 1922 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорай куускомун секретари; хоорай куускомун ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Шетинский барын талашы № 43 сонгулда округу — Байра Елена Шинораловна — 1929 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн начальниги; даг экспедициянын шинчиле бөлүтүн коллективинде депштиттирген.

Шетинский чон талашы № 44 сонгулда округу — Кочетов Василий Андреевич — 1925 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорайнын шинчиле бөлүтүн начальниги; хоорайнын шинчиле бөлүтүн ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Коммунал ажал-агыйын № 45 сонгулда округу — Гилмодова Раиса Степановна — 1930 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, Бур-баканын чон инспектор; Бур-баканын област конторанын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Ленинский № 46 сонгулда округу — Губина Ольга Петровна — 1926 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, бирги участоктун уаушникчи; Кызыл уауш суну ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Кочетовтун барын талашы № 47 сонгулда округу — Осинцева Асия Григорьевна — 1918 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, горноу транспорт кидинин сөөктүчү; горноу транспорт кидинин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Кочетовтун № 48 сонгулда округу — Норбу Хамтпаз Намзаловна — 1932 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, ВЛКСМ хооромун ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Красноармейский барын талашы № 49 сонгулда округу — Ниселев Петр Тимофеевич — 1917 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, СЭКП хооромун секретари; № 7 школань ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Красноармейский чон талашы № 50 сонгулда округу — Чимба Тамара Дупоролонна — 1919 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорайнын шинчиле бөлүтүн начальниги; област эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Рыноктун чон талашы № 51 сонгулда округу — Светашева Клавдия Ивановна — 1920 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, област эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

1932 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, област эмнегелин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Почтанын барын талашы № 66 сонгулда округу — Воронцова Надежда Николаевна — 1925 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, ажалчы ажалдагыларынын башкы; ажалчы ажалдагыларынын башкылар коллективинде депштиттирген.

Кызыл чон талашы № 67 сонгулда округу — Кузьмина Мария Павловна — 1912 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, ажал эргелекчи; област эргелекчи; област эргелекчи ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Кызыл № 68 сонгулда округу — Куренев Василий Васильевич — 1904 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, СЭКП хооромун секретари; СЭКП хооромун ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Рыноктун барын талашы № 69 сонгулда округу — Минова Мария Васильевна — 1919 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, ажал эргелекчи; област эргелекчи; област эргелекчи ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Сельский № 70 сонгулда округу — Стрельников Николай Иванович — 1928 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, мебельная фабриканын башкы; мебельная фабриканын башкылар коллективинде депштиттирген.

Сельский барын талашы № 71 сонгулда округу — Ишунин Николай Федорович — 1923 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, хоорайнын саг кидинин эргелекчи; хоорайнын саг кидинин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Песчаный № 72 сонгулда округу — Липенкова Зинаида Ивановна — 1923 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, телеграфнын эагч бригадир; хоорайнын харылаа конторанын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Сесерлигин төп № 73 сонгулда округу — Тарма Тонган Хорунголович — 1921 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, радиоинформация кидинин начальниги; радио дакчылыга редакциянын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Песчаный мурнуу № 74 сонгулда округу — Зайцев Дмитрий Павлович — 1920 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, ажалга кассанын област эргелекчи; област эргелекчи ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Чехотун чон талашы № 75 сонгулда округу — Середкин Александр Александрович — 1922 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, облускомун план кидинин начальниги; облускомун ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Сесерлигин чон талашы № 76 сонгулда округу — Сайгутина Валентина Евдокимовна — 1921 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, совет-партия школань бухгалтер; совет-партия школань ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Сесерлигин мурнуу талашы № 77 сонгулда округу — Зверев Алексей Федорович — 1909 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, хоорайнын ветполклинканын эргелекчи; хоорайнын ветполклинканын ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Алгы заводтун мурнуу талашы № 91 сонгулда округу — Глубокое Александр Елисеевич — 1912 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, облускомун АТБ-инин чондагы; облускомун АТБ-инин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Мурнуу-чон талашы № 92 сонгулда округу — Дутова Мария Степановна — 1915 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, 65-и машина-орук станциянын тракторин; 65-и машина-орук станциянын тракторин коллективинде депштиттирген.

Мурнуу талашы № 93 сонгулда округу — Марин Владимир Андреевич — 1922 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, № 1 АТБ-инин чондагы; № 1 АТБ-инин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Загородный № 94 сонгулда округу — Шарохов Давид Онуфович — 1932 чылда төртүтүгөн, ВЛКСМ кезигүү, мебельная фабриканын башкы; мебельная фабриканын башкылар коллективинде депштиттирген.

Каменистый № 95 сонгулда округу — Херте Сагды Усупович — 1913 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, ажал эргелекчи; харылаа АТБ-инин ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Ул-Хемин № 96 сонгулда округу — Крышин Николай Федорович — 1917 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, облускомун АТБ-инин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Заречный № 97 сонгулда округу — Самойленко Андрей Максимович — 1931 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, ажал эргелекчи; ажал эргелекчи ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Шык недззинин барын талашы № 79 сонгулда округу — Лыткина Антонина Алексеевна — 1913 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, сут заводтун саржаг четинин ажалдагы; сут заводтун ажалчы, албан-хаакчыларынын коллективинде депштиттирген.

Хемин барын талашы № 80 сонгулда округу — Сушкин Николай Галактионович — 1926 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, ажал эргелекчи; ажал эргелекчи ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Ленинский барын талашы № 81 сонгулда округу — Сувант Олег Овереевич — 1926 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, «Сыдысчаш» сонуну редактору; «Сыдысчаш» сонуну ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Топографский сонгу талашы № 82 сонгулда округу — Борбас Артем Сорионтевич — 1914 чылда төртүтүгөн, СЭКП кезигүү, УЛБ-инин начальниги; УЛБ-инин ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Топографский барын талашы № 83 сонгулда округу — Баранова Зинаида Павловна — 1920 чылда төртүтүгөн, партия кезигүү, ажал эргелекчи; ажал эргелекчи ажалдагыларынын коллективинде депштиттирген.

Топографский мурнуу талашы № 84 сонгулда

КУСКУ-КЫШКЫ АННЫЫР СЕЗОНУНУН ТҮННӨЛДӨРҮ

1958—1959 чылдары анныыр сезонунда дуураа. Эрткен күстө бээр областан анчылары күрүгө эвеш эвеш түннүң алуун дужааганнар. Бо анныыр сезонунда инитизиле 4 муң ажыг кижилер анныынга киришкен болгон олар 7 млн. ажыг рубльдин алуун күрүгө дужааган.

Күрүгө алуу дужаанын планын Току, Каз-Хем, Бин-Хем, Танды районнары анчылары багай эвеш күстөккөнөр. Ол районнары мурнакчы анчылары боттарына алган дужаагерин 200—300 хуу ажыг күстөккөнөр. Токунун анчылары Ак Деверек, Бол Чайлан, Баран Мырла, Баран Эрестол болгон оон-даа эскер анчыларын республика конктуруунун бүтү нөдөдөдөрүн дужуу-биле күстөккөн, дужуулагыч ачы деп адын база катан бадытканнар.

Мидыг болза-даа 1958—1959 чылдарын алуу тымыжынын планын область 81 хуу күстөккөн болгон үстүдө айттыганы районнардан эскерлер алуу тымыжынын планын күстөккөн. Ол тымыжынын планын боту район 34,4 хуу, Чөөн-Хемчик 42 хуу, Бай-Тайга 48 хуу күстөккөнөр. Ол тымыжынын күстөккөнүнүн кол чыдаагы болза анчыларын ортузунда организастыг ажылды кош-как чоруду, оларын негеддөдөр чедир хандыраанында болур.

Эрткен сезонда алуу тымыжынын түннөдөрүн анализир көрүшкөн, бистин облуска алуу тымыжы ажылдык байдалын моон соогаар экиндеринге дуулагыч чамдык айттырганын демдөдөр керек. Чүгүн-даа мурунда аныг черлерини тус-тус колхозтарга, анныыр бритадаларына тускайлап быжылавааны анныыр ажылын көжүтөринге моондукту ужураштырып турар. Тараа тарып шөдөрүн болгон олардын тус-тус колхозтарга, совхозтарга быжылаанында ук черлер дужуу-биле ажылдаттынып, оларын көрүп, доураа-даа сайзырантай байдалда турар. А аң, меннин тайгалары, земинери ынчаар быжылаваанында кайы-бар чоң черде аң элекшил деп сураг дичнаш анаа хой анчылар чыгыр, ынчанга ол черин аң-менни көгүтүе аңдар чорук хаа эвеш таварып турар болгон оон уламында

ырак черлерин аң четче аңнаттымай артып турар. Ынчангаи областың колдуунда анныыр ажыл-агыйын Току району «Совет Тыва», «Май 1», Каз-Хем районда «Тере-Хөл» колхозтардан эгелеш, өске-даа колхозтарга анныыр тайгаларын хуваап үзөдү чугула.

Тайгаларын дужуу-биле эргил анызынын таланы-биле Токунун анчылары четпес ажылдап турарлар. Районун анчылары чыл бүрү-де алуу хар чыгыж чедир чоң-ку деискөрдөн анып турарлар. Хар улагы бөргө ыраккы тайгалар база-ла аңнаттымай чыдып каап турар.

Оон-биле чергелештир анчыларын кол-кол одагаларына бажынар тударына көрдүгөн хөргөдөрүн чедир ажылааган турар. Бо таланы-биле Танды районунун четпес ажылдап турарын демдөдөр керек. Кышкы соок үдө тайгага чурттаар чер чөгүндө анныыр ажылынын сезонун төнтүрүн чедир үртү-чүдөдөн турарын база бир чыдаагы болур.

Анчыларын дужаап турар алууну кечини шыныры кончут куду. Чамдык кижилер каа берген ийликке, азы оң кешти эккен дужаап турар. Чедир ажылдап кылаа аң кешин дужаап турарында бүтү тынкан алууну 10 хуузу холудун турар болгон областың анчылары инитизиле чартык миллион рубльдин чедир албайн турарлар.

Сөөлүгү каш чылдардан бээр областың колхозтарында кара дилги эстүрер фермаларын организастаан болгон оон чамдык колхозтар эвеш эвеш орулганы ап турар. Ынчаа-даа аң ажылынын тускай мергелештир кадрларын областа эвеш-ажыда дилги ажылы аң-даа хожу-дап турар.

Облуска анныыр ажылын көжү-дөр сурага-биле эрткен чылын ийи анныыр ажыл-агый черин организастаан. Ол тымыжында чедир чымыл төнтүрүн 10 миллион-дан эвеш эвеш түннүң орулгаы күрүгө бээр деп сурага областың анчыларын мурунда салдыган.

Н. БАШАНОВ,

облпотребсоюзтун алуу, белетке кидизинин начальниги.

Магадан тур!

Черден ушкаш, Айны эрткеш, Хүнчө углай
Черле чүү-даа барбас-тыр дээн талыгырже,
Совет чуртун Ракетазы саат чокка
Согуналдыр чоргаар киикип үнө берген.

Америка: «Бежен дугаар штат кылдыр
Айны чаалап алыр бис» деп чулчурааннар.
Дувау далаш, чедир кылбаан ракетазын
Дундүүштелдир салгылап-даа тургулады.

Ынчалзаюн оларының чангызы-даа

Ынчаар барбайн, өртөнгилеп, частып турду.
Ынчан харын, совет кижи мажым, шөдөн,
Ылавылап, Ракетазын кылып турган.

Маска, издыр, тарааысты сүдделенген
Маадыр чонун, Совет чуртун Ракетазын
Чырым черде, чурттар самай кижи бүрү
Шын-на чүрөк, сөткилденде магадан тур!
В. САГАН-ОЛ,
ажылчын.

Дуржулгалыг хаван ажаакчызы

Чөөн-Хемчик районун «Коммунизмче орук» колхозу эрткен чымыл хаваннарын баш санын эстүрер планын 2 катан ажыг күстөккөн. Колхозчу Монгуш Дарыймаа хаван ажаар ажыла 7 чыл иштинде ажааган, азы оон кешти эккен дужаап турар. Чедир ажылдап кылаа аң кешин дужаап турарында бүтү тынкан алууну 10 хуузу холудун турар болгон областың анчылары инитизиле чартык миллион рубльдин чедир албайн турарлар.

Дарыймаа төрөөн 11 хаваннарында 120 хаван оолдарын менди до-

руктурун алган. Дуржулгалыг хаван ажаакчызы чаз төртүгүн хаван оолдарынча онза киченгейин салып, оларын турар черлерин тургулау ары-силги тудун, куртагап, немедө черини берип турар.

Хаван ажаакчынын уругулары сөө. Оларын културтуг кижилерин, эстүреринге хой уругуларын не эвеш эвеш күш үндүрүп турар. Колхоз ботурулузунин аны-бүтү адырларында үш уругулар неш ыш-каш иденкейил ажылдап турар. Беш уругулар 4-тен 10 класска чедир аң өөренип турар.

Ажыл-иши дуржулгалыг хаван ажаакчызы М. Дарыймаа ам Чырык көдө Советтин депутатыга кандидат.

Б. ТИРЧИМБА.

Колхозтун хойжуларында

Партиянын XXI съездинин шийитирлеринге сорук кирген Чөөн-Хемчик районун «Искра» көдө ажыл-агый артелини хойжулары хой мады баш санын эстүрер, оң продуктулуун белдир сурааган ботандырып, хой мады хур ыш-ажырап болгон мады чаш төзү чете камгалап алыр дөш шулуугу ажылдап турар.

Хой мады турар бүтү-ле малчынар четир санын ситен, саван, суза-биле бүтүн хандырып-ган. Денгилде арып баксыраар хире апарган мады тургузу азырап,

чарбалыг тырттырган суза далганын хонтокш, черини турар. Колхозтун шөз малы массалык-биле оолдот эгелеш. Хойжулар С. Чоңар, М. Эртин, М. Дамба, О. Борбак-Даш, Чимит-Доржу олар чаз төртүгүн хураганнарын менди камгалап ап, аңи доруктуруп турар.

Колхозта комсомол организастыгын тургускан комсомолчу-аны-актары тускай эвешуу малчынар-кага практиктиг дузаны көртүсүшкөн, малчынар ортузунда агит-массалыг ажылы чорудуп турар.

Н. СУТТУГ-ОЛ.

Чаз-Хөл районун Ленин аттыг көдө ажыл-агый артелини анык санынчы А. В. Назв инек бүрү-зүндө 850 литр сүт саар планын турган эрткен чымыл инектен-не 1129 литр сүтү саар алган. РОФСР-нин Дөди Советинге болгон чер-чер Советтеринге сонгулааларга алдар кылдыр санын белеткен ху-дэзгени алган ажылдап турар.

Чурукта: санын А. В. Назв.

Фото С. Феоктистову.

Мал чернери сөөртүр звено

Мал кыштагалымынын эгелеш соонда бистин Ленин аттыг колхоз-тун баштаар чери 12 панаатыг айттыг 6 кижиле составтыг бир эвешуу ырак кыштагаларга мал чер-нери сөөртүр кылдыр тургустыган.

Ол звено Улуг-Ховулан, Суг-Ба-жиндан ситенин, дусту, суланы Ар-галыкта, Кучун-Буратта болгон Эрөөнө малчынар чедир, хү-де 20—25 километр ырак сөөр-түлгени кылып турарлар. Мал чер-нери чедир бөзүрүсө, кыштагалар-да малчынар аажок өөрүп, бистин колхоз төнүдө чүу болуп турары айтыра бээрлер. Бастер боттарыны-стың билер чүулуугу оларга со-нуурадыг чугаалап бээр бис.

Ам төртүр малдыг массалыг оол-дашкынынын үеи. Бо үдө төртүр малды болгон малды чаш төзү азыраар черини сөөртүгүнүн түзүлө чок чорудуп, оон-биле РОФСР-нин Дөди Советинге болгон чер-чер Советтеринге сонгулаалар-ын Хүнү — март 1-ге чедикши-нит ужуражыр дөш ажылдап турар бис.

О. ДАНЗЫН.

Шефтээшкениң дузазы-биле

Бай-Тайга районун «Мурнакчы» колхозунун баштаар черинин, пар-тия организастыгын болгон сум-му Советинин инициатива-биле колхоз ботурулузунин кандыг-бир адырына дыштаныр хүнерде шеф ажылын организастаар чадчыл болу берген.

Мидыг шефтээшкениң бирээз эрткен дыштаныр хүнде болгон. Апаа киришкен шанагыг астар-лар шефчилер Бамдайга кезип бе-леткөөн кааза мажын Чинге-Сугун деп черге сөөрткөн. Ол хүн 107 чудуктарын сөөрткөн.

Ч. ХОМУШКУ.

Бистин календарывыс

Өлүм чок басняларның чогаадыкчызы

(И. А. Крыловтун төрттүгүн хунүмден
бээр 190 чыл боланынча)

Улут орус чогаалчы — алуу чок басняларын чогаадыкчызы Иван Андреевич Крыловтун төрттүгүн хунүмден бээр бо чылдын февраль 13-те 190 чыл болгон. Иван Андреевич 1769 чылда Москвага дү-жүм кижинин өг-бүлөсүндө төрттүгүн.

Ынчалза-даа Крылов бичегинде тура-ла аар амыралдын оруун эрткен. Тө-ла харыг турда оон адамы өлгөн болгон өг-бүлөсү чү-даа чүгөе чейинмес түргөтти чурттаар ужурага таварышкан. Ынчангаи Крылов удатпайн ажылдап эгелээр аларган.

Оон өг-бүлөсү Москвадан Петер-бургке көчүп чете берген, а Кры-лов ол үдө баштайгы чогааларын бижип эгелеш. Ол 15 хар чедир чораш «Кофейница» деп катты-рымчыг чогаалды бижөө.

И. А. Крылов санын чок кү-зел-сөөртүгү болгон чазан-салы-мынын таланы-биле ол үеин хой-вар кижилериниң бирээз болу бер-ген. Ол чүрүп-даа билер, скрипкага ойнаар-даа, математиктиг бодолдо-рын кайтамчыгыг мерген шийт-тирээр-даа, чогаалдарын шүтү-төп-даа, прозалар-даа бижип киж чораш.

Крылов чазасканзырап, аны тү-регит чурттап, бижөөн чүдүлери-биле моолу-ла эвеш акша ажылдап ап чороз-даа болууну билгин бел-дир болгон чөтөч чогаал таланы-биле мергелешин сайзырантай-лар дөш кымык чүтүлүгү ажылдап турган. 1789 чылда, то-дараггайларга 20 харлыныда «Сүе-зинер почтамы» деп саттырган журналын үндүреринге киришкен. Ол журналы үндүрер сооксаа соонда ол үеин сурагыл артисте-ри А. Дмитриевский, П. Плавиль-щиков олар-биле болгон анык ли-тератор А. Клушин-биле кады «По-ручкы» болгон «Санкт-Петербург-тун Меркурий» деп журналдарын пардап үндүреринге киришкен.

Журналдарга ажыл-чоруктузун, таланттыг комедиялары И. А. Крыловтун алын элээн сурагыт-кан, ыччалза-даа болууну шымын, чидиг уткалыг баснялары-биле Крылов чонун мажанын ап, ату-сураа калбарып негээр.

1806 чылда «Москвын көрү-түз» деп журналга «Дуб болгон дагыныш», «Билинчел дунтук», «Ашаа болгон үш аныктар» деп баснялары пардагыныш үнел-ниң соонда Иван Андреевич Кры-лов чечен чогаалын чүгө ол жанрын, тодараггайларга чүгө баснялар бижип чогаалчы болу берген. Чечен чогаал таланы-биле Крыловтун ший-лип алган орууну шынын 1803 чылда көстүп келген оон чаз 17 басняларын чедикшигениң бол-ганы хөргөдөөн. 1811 чылда Кры-лов Россия академиянын кези-гүнү болу берген.

Чогаалчынын амыдыралы кыры-биле болаарга тымыжын болгон чангыс ай болуп турган: хойнук хөргөдөөр библиотеканың ажыл-дап, 30 ажыг чылдарда хөзөйлөп алган чангыс-ла бажыныга чур-тап турган болгон оон чоок өнү-чү.

Иван Андреевич Крыловтун чо-гаалдары орус чечен-чогаалын на-ционал чоргалары болуп турар. Орус улустун улут басын чогаады-чынын чогаалдары делегейин 50 ажыг улустарын дилдарында оочуруттуруп үнгөн.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Төра база тамыштары эвеш тур-ган. Ынчалза-даа Крылов болза бо-луну дилга ажылгыры-биле бол-гон чогаалдыга дугайында болушта негөчөл чораны-биле онза киж чораш. Белк уран-чечен 200 ажыг басняларын ол бижөө. Ол дөргө бүтү инитиге мактадып, чонугу ынакшылын болушта сий-киртирген улут мергелештиг чо-гаалчынын хой чылдары кылган ажылынын түннөдө ол болгон.

И. А. Крыловтун баснялары бү-тү-инитиге билигитир. Ынчалга «Ит үгөндө бөрү», «Каварга бол-гон дагаа», «Шортан болгон моор-тай», а ол ышкан оон өске-даа патриоттук чогаалдары 1812 чыл-да Ала-чүрттүн дайынын хү-неринде бижиттинген.

Мөгөч болгон чампаачы чорук-тары, болун тогулуп мактаныр болгон ийи арынын чоруктарын, хөзл амыскаар болгон чазыг чил-би чоруктарын дөштөткөн-биле, чиди-биле көчүлүп мооткан кры-ловчу баснялар амга чедир алдар сурагыг болгон күштүг. Мөгүч чү ийилелдиг бах ужурунда төрттүгүн ол чоруктарга хөөн чок, анаа улут чорук — Кры-ловтун биске үнелг мөгү-шыныры ол.

Орус улустун мурнакчы кул-туралыга Крыловтун салымшын-нын В. И. Ленин белд-биле үе-лөп, оон басняларына ынак чо-раан. Социалист революциянын дайынындагы улут идеологтук де-меелине В. И. Ленин крыловчу басняларын чидик чөпсө кылдыр дангаар-ла күзөйлө-биле ажылган чоранын чугаалаарга-ла бистин хүнеринисте Крыловтун чогаал-дарынын улут ужуру-дузалиг болуп турарын хөргөчөп турар.

Совет кижилер коммунистг бө-үлө турттаар болгон ажылдарга төлөөдө, эргингиз чак артыны-лары-биле: чалга, чашнаа, хуузуура, бөт-тогулур, мөгөч, ардагалар, ху-лиганаар, кижилер чоруктар-биле демекчел Крыловтун чогаал-дары биске чөпсөк болур.

«Булут шынч киж бүтү чер-лерге база каныг-даа таварыла-ларда инитилелге ажыктыг болур ужурау...» — деп И. А. Крыловтун сөөтери совет кижилер бистеге, ылангы анык өскөнгө улут басы-ячынын чатыг кылдыр дичка-амр.

Иван Андреевич Крыловтун чо-гаалдары орус чечен-чогаалын на-ционал чоргалары болуп турар. Орус улустун улут басын чогаады-чынын чогаалдары делегейин 50 ажыг улустарын дилдарында оочуруттуруп үнгөн.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Иван Андреевич Крыловтун чо-гаалдары орус чечен-чогаалын на-ционал чоргалары болуп турар. Орус улустун улут басын чогаады-чынын чогаалдары делегейин 50 ажыг улустарын дилдарында оочуруттуруп үнгөн.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

Совет улустарын тус-тус на-ционал чечен-чогааларына Кры-ловтун баснялары үнелп ханмас үагер чижекти көртүзүп турар. Оон элээн каш басняларын тыва дилда оочурутуп пардагылаан. Ол чорук тыва чечен-чогаалга сөөлү чылдарда басын жанры тыптып келгеннге кол ийг болгон болгон оон моон-даа ийи көтүп кал-барына улут ужуру-дузалиг.

М. ЛЮНДУП.

Ыраакы-Сонгу чүкте Магадан хоорайда «Горняк» деп делгем экраныг кинотеатр ажыттыган. Оон залы 600 кижиге четир олуту болгон эки деринтинг.

Чурукта: «Горняк» деп делгем экраныг кино театр.

Фото Ю. Работуев. СЭТА-нын фотохрониказы.

Вологда область. Череповецкиин металлургия заводунун тудугулары чаз күш-ажылыг тилелгени чедип алганын. Кысты-рар күчүлүг станын—блэмингенин тудуун дооскан.

Чурукта: Череповецкиин блэмингенин бир корпусу.

Фото Г. Уральцову. СЭТА-нын фотохрониказы.

БИСТИН КАНДИДАТТАРЫВЫС

ХОЙЖУ ЧАЛБАА — ОБЛАСТЬ СОВЕДИНГЕ ДЕПУТАТТЫҢ КАНДИДАДЫ

«Элегес» совхозтан Батыс хөлчө бээр оруктун оң таланында ыжык ыгылаака бир кодан меринес хойлар чангыс ай улганышкын-биле, садарын кайы хамаан чок шымыр-паалылар

Совет-кыдат керээнин тос чыл оюнун
дугайында кыдат журналдын
бижиپ турары

КОН ЧЕРД

рар-хаа бол Иван Бровиннийн гэрлэлтэй байсан. Тухайн үед

чүнү болап турар. Алаа барып ужу-
ракий, бүтү чүрөсү тайыбырды
боорун ол күзөн. Мычалаа-за
аахыд чөплө чай бодос. Тарма-
соонда башыңар тулуп турла-
аа дүжүт ажаап алышыккы келген
Байказ дүжүт ажаап алып дөш
Броквин мотоциклди муштаса
ыйыт-боор халың-аа турган.

Төрөнө чөрилен чоруттар
Иван Броквин бүфет эргелекчи
Полина болган өссө-аа өнүстөрү
база эгертип алган. Полинаны та-
ныкы Захар Силыч далай флорунт
албан хаа турган, он халашты
Полиныа сүтүп, «Комсомольский»
сөөкөзө чөдип келген. Полинни
ап алган, он чорутур дөш шипт
пиринг келген Захар Силыч сөөкөз
ка чөлаачылан эргезен. Ол хөвөз
акаа артыган.

Ууваалана Захар Силыч биле

лигави, кудазин кылырын Бровкин сүмөздөн. Шынап-ла каткы чөгүтү, эки куда болган. Бровкиннин бригадасында хеп даараар черге ашмадан турган бир оол сады бар. Бровкин оон-биле ийизден садыга баргаш, материаллар салды алган, деминги костюмнер даараа олурупкан.

Културта базанын тулуш алган. Алаа келжэ болуп турда Иван Бровкинниң бригадалык муштуу чаа көчүмперинде кирип калып, хамык улуту кайтаткан. Кара үс апаруу комиссияларныкы, куу малга апарган саяктарымг оолдарны таңымары берге.

Өмү, таңды эгелген. Оолдар, кичтар эш-эң болуп алган, таңды лаан. Улут үзүс бүдүргө, баймы лаңчиг-лаа бол, Иван Бровкинниң сеткели муңгач турган. Даптыга үшүп келген, боданташ туруп алган. Шынал-аа өч ынакшыла «чо чо» кижжи ынакш сагымдырган. Инак кылын сактып кээрге, чүрө чыгарым келер.

Байырдал килин тузук турда ридига Ады Советтин Президиумунун чарымын дапчыда берген. Соң жолугу директору Бараболат Ленин ордени-биле, бригадир Иван Бровкинниң «Күш-ажалыга кызыгуу» ордени-биле шаңнаал.

Иван Бровкин шаңнаал алган

Оман патриоттарының демисели
үргүлчүлөвишаан

Брокин «Комсомольский» совет
че залкан.
«Павл Брокин кур черде» де
кинокомедия ош-бале доостур.
Н. СОЯН.

■

Граа чемпионады улган

гроссмейстер Виктор Корчной (Ле-
нинград) алган—9 саянч. Гросс-
мейстер В. Геллер (Одесса) болган,
мастер А. Лутиков (Новосибирск)
олар он болган он бирги чери
тушкеннер.

Оз хун чемпионаттың киржижи
лери СЭКП ТК-ның Президум ва-
жигунгун кандидат, Грузияның
Коммунист партиясының Төл Бо-
митидиниң бирги секретары В. П.
Мжаванадзе хүлээп алган.

Безеэ маргылдааның байырыл
хаашкыны болган. Т. Петросьян
ССРЗ-нің чемпионуң алды не-
далым тыысхан. М. Тазь бил-
В. Спасский олар мөңгүн медаль-би

Мэргиддээдгээр хязам-бүрү чедишкенинери барымдаалар турган тургуулаа тусгай шагнаалар-биле чемпиолаттың дыка хэй киржикчилерин шаңчалаа. Шагнаалар чаалаа алга таллаз-биле бирги черин эгелеп, рекорд тургуулаа кижи—дегелги мастери Р. Холмов. Ол хязам-бүрү чеди шагнааларны алган. Омангылда Холмовка грессмейстер аттысырныга чогуру саннар чедиликен дэрини чарлаан.

(СЭТА).

Редакторнуң оралакчызы
Д. Б. БАЙЫР-ОЛ.

Чагыг № 465. Культура эргелелнини типографиязы.

